ECLI:LV:RAT:2018:0108.11092118507.2.S

Krimināllieta Nr. 11092118507
Lietvedības Nr. KA 04 - 0142 - 18/24

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 8.janvārī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Zinaīda Lagzdiņa
tiesneses Irēna Logina un Lauma Šteinerte
piedaloties prokurorei Ērikai Rudzītei
aizstāvim Aldim Liepiņam

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu sakarā ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurores I.Līviņas apelācijas protestu un cietušo /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ apelācijas sūdzībām par Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 22.septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

/pers. F/ celta apsūdzība par to, ka viņš izdarīja krāpšanu, t.i., svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, un proti:

/pers. F/ 2008.gada septembrī, apzinoties, ka aizņemto no /pers. C/ naudu neatdos, vērsās pie /pers. C/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu 5300 Ls (7541,22 EUR) ar atmaksas termiņu līdz 2008.gada 1.oktobrim. Lai panāktu /pers. C/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai samaksātu valsts nodevu ievērojamas naudas summas saņemšanai no Eiropas fonda. 2008.gada 23.septembrī, atrodoties Rīgas Apgabaltiesas zvērinātas notāres K.Višinskas prakses vietā /adrese/ /pers. F/ krāpšanas nolūka noslēdza ar /pers. C/ aizdevuma līgumu, saskaņā ar kuru /pers. C/ aizdeva /pers. F/ 5300 Ls (7541,22 EUR), bet /pers. F/ apsolīja atdot naudu līdz 2008.gada 1.oktobrim. Pēc aizdevuma līguma parakstīšanas /pers. C/ iedeva /pers. F/ naudu 5300 Ls (7541,22 EUR). Tādējādi, /pers. F/, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu ieguva /pers. C/ piederošo naudu 5300 Ls (7541,22 EUR).

/pers. F/ 2008.gada 17.jūlijā, apzinoties, ka aizņemto no /pers. D/ naudu neatdos, vērsās pie /pers. D/ ar lūgumu izsniegt viņam naudas aizdevumu. Lai panāktu /pers. D/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. D/ nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai pārskaitītu 9 miljonus ASV dolāru no Nigērijas Centrālās bankas uz Barclays banku Londonā, kur /pers. F/ būs iespēja to noņemt. /pers. D/ piekrita palīdzēt /pers. F/ saņemt naudu no Nigērijas Centrālās Bankas un laika periodā no 2008.gada 19.jūlija līdz 2008.gada 5.septembrim, tiekoties ar /pers. F/ /adrese/ aizdeva viņam naudu: 2008.gada 19.jūlijā 750 Ls (1067,15 EUR); 2008.gada 5.septembrī 300 Ls (426,86 EUR). Tādējādi, /pers. F/ ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos ieguva /pers. D/ piederošo naudu 1050 Ls (1494,02 EUR).

/pers. F/ 2008.gada 4.oktobrī, apzinoties, ka aizņemto no /pers. D/ naudu neatdos, vērsās pie /pers. D/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu. Lai panāktu /pers. D/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. D/ nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai /pers. F/ varētu aizlidot uz Londonu un noformēt tur mantojuma lietu 64 miljonu ASV dolāru apmērā, kas atradās Cote d'Ivoire. /pers. D/ piekrita palīdzēt /pers. F/ mantojuma lietas noformēšanai Cote d'Ivoire un no 2008.gada 4.oktobra līdz 2008.gada 10.novembrim, tiekoties ar /pers. F/ dažādās vietās Rīgā, aizdeva /pers. F/ naudu: 2008.gada 4.oktobrī 2500 ASV dolārus, kas ir līdzvērtīgi 1257,50 Ls (1789,26 EUR); 2008.gada 10.novembrī 250 Ls (355,72 EUR). Tādējādi, /pers. F/ ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos ieguva /pers. D/ piederošo naudu 1507,50 Ls (2144,98 EUR).

/pers. F/ 2009.gada 5.maijā, apzinoties, ka aizņemto no /pers. D/ naudu neatdos, vērsās pie /pers. D/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu. Lai panāktu /pers. D/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. D/ nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai saņemtu naudu 21,5 miljonu ASV dolāru no sava konta Nigērijas Centrālajā Bankā. /pers. D/ piekrita palīdzēt /pers. F/ saņemt naudu no sava konta Nigērijas Centrālajā Bankā un no 2009.gada 5.maija līdz 2009.gada 4.jūnijam, tiekoties ar /pers. F/ dažādās vietās Rīgā, aizdeva /pers. F/ naudu: 2009.gada 5.maijā 550 Ls (782,58 EUR); 2009.gada 8.maijā 700 Ls (996,01 EUR); 2009.gada 9.maijā 420 Ls (597,61 EUR); 2009.gada 10.maijā 800 Ls (1138,30 EUR); 2009.gada 11 .maijā 600 Ls (853,72 EUR); 2009.gada 14.maijā 400 Ls (569,15 EUR); 2009.gada 18.maijā 1000 Ls (1422,87 EUR); 2009.gada 22.maijā 850 Ls (1209,44 EUR); 2009.gada 24.maijā 250 Ls (355,72 EUR); 2009.gada 27.maijā 200 Ls (284,57 EUR); 2009.gada 4.jūnijā 450 Ls (640,29 EUR). Tādējādi, /pers. F/ ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos ieguva /pers. D/ piederošo naudu 6220 Ls (8850,26 EUR).

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas (četri noziedzīgi nodarījumi).

/pers. F/ celta apsūdzība par to, ka viņš izdarīja krāpšanu lielā apmērā, t.i., svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, un proti:

/pers. F/ 2009.gada 5.martā, apzinoties, ka aizņemto no /pers. E/ naudu viņš neatdos, vērsās pie /pers. E/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu. Lai panāktu /pers. E/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. E/ nepatiesu informāciju, ka nauda viņam vajadzīga, lai pabeigtu mantojuma lietas noformēšanu 64 miljonu ASV dolāru apmērā, kas pēc /pers. F/ vārdiem atradās Cote d'Ivoire. /pers. E/ bija piekritis palīdzēt /pers. F/ mantojuma lietas noformēšanā un no 2009.gada 5.marta līdz 2009.gada 6.maijam aizdeva /pers. F/ naudu: 2009.gada 5.martā 12000 *euro*, kas ir līdzvērtīgi

8433,65 Ls; 2009.gada 18.martā 3000 ASV dolārus, kas ir līdzvērtīgi 1620 Ls; 2009.gada 25.martā 3000 Ls (4268,62 EUR); 2009.gada 6.maijā 13000 *euro*, kas ir līdzvērtīgi 9136,45 Ls. Tādējādi, /pers. F/ ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos ieguva /pers. E/ piederošo naudu 22190,10 Ls (31573,67 EUR).

Šādas apsūdzētā darbības kvalificētas pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas.

Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 22.septembra spriedumu /pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīts par nevainīgu četru noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā, kas paredzēti Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā, un attaisnots.

Cietušo/pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas atstātas bez izskatīšanas.

Pirmās instances tiesa atzina, ka apsūdzētā darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā (četri noziedzīgi nodarījumi) un 177.panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvs un /pers. F/ ir attaisnojams, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu.

Sprieduma aprakstošajā daļā pirmās instances tiesa iekļāvusi apsūdzību pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas arī daļā par to, ka /pers. F/ 2008.gada 24.decembrī, apzinoties, ka aizņemto no /pers. D/ naudu neatdos, vērsās pie /pers. D/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu. Lai panāktu /pers. D/ piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. D/ nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai viņš varētu aizlidot uz Barselonu un iegūt laimestu Barselonas loterijā 1 miljonu ASV dolārus. /pers. D/ piekrita palīdzēt /pers. F/ saņemt naudu no sava konta Nigērijas Centrālajā Bankā. Laika periodā no 2008.gada 24.decembra līdz 2009.gada 22.aprīlim /pers. F/ ieguva /pers. D/ piederošo naudu 5020,00 Ls (7142,82 EUR).

Par pirmās instances tiesas spriedumu Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore I.Līviņa iesniedza apelācijas protestu un cietušie /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ iesniedza apelācijas sūdzības.

Prokurore apelācijas protestā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu un taisīt jaunu, notiesājoš u spriedumu. Prokurore uzskata par nepamatotu tiesas spriedumā secināto, ka nav konstatēts, ka /pers. F/ būtu rīkojies ar viltu, un ļaunprātīgi izmantojis /pers. C/, /pers. E/ un /pers. D/ uzticēšanos, ka starp /pers. F/, /pers. C/, /pers. E/ un /pers. D/ ir noticis civiltiesisks darījums.

Prokurore uzskata, ka ir konstatējama /pers. F/ apzināta rīcība, kas izpaudusies tieša nodoma veidā ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos, mantkārīgos nolūkos iegūt /pers. C/ piederošo naudu 7541,22 *euro* jeb 5300 LVL, /pers. D/ piederošo naudu 1494,02 *euro* jeb 1050 LVL, 2144,98 *euro* jeb 1507,50 LVL un 8850,26 *euro* jeb 6220 LVL, kā arī /pers. E/ piederošo naudu 31 573,53 *euro* jeb 22 190,10 LVL.

Prokurores ieskatā tiesa nepamatoti konstatējusi, ka apsūdzībā nav norādītas konkrētas darbības, kuras, krāpjot, būt veicis /pers. F/. /pers. F/ visos viņam inkriminētajos noziedzīgajos nodarījumos apsūdzēts par to, ka, apzinoties, ka aizņemto naudu neatdos, vērsies pie /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu, norādot nepatiesus naudas izlietošanas mērķus, un naudu no cietušajiem ņēmis, zinot, ka to neatdos. Uzskata, ka nav pamata neticēt /pers. C/ liecībām, ka /pers. F/ naudu viņam lūdzis aizdot, lai nomaksātu Eiropas fondā valsts nodevu, turklāt /pers. C/ par to rakstījis savā iesniegumā policijai.

Prokurore norāda, ka cietušais /pers. D/ liecinājis, ka naudu /pers. F/ lūdzis aizdot, lai viņam pārskaitītu 9,5 miljonus par darbu. Cietušie /pers. D/ un /pers. E/ liecināja, ka naudu /pers. F/ lūdzis aizdot, lai pabeigtu mantojuma lietu sakarā ar to, ka Cote d'Ivoire nomiris brālis /vārds/ un atstājis mantojumu 64 000 000 USD, lai no Nigērijas Centrālbankas saņemtu 21,5 miljonu USD pārskaitījumu. Norāda, ka cietušie ir brīdināti par krimināltatbildību par nepatiesu liecību sniegšanu, cietušo liecības ir ticamas un atbilstošas pārējiem lietā esošajiem pierādījumiem. Uzskata, ka ir pierādīts, ka jau naudas saņemšanas brīdī /pers. F/ zināja, ka viņam nebūs iespējams samaksāt naudu, kā arī viņš neplānoja to darīt, bet rīkojās mantkārīgu tieksmju vadīts, un ar viltu un izmantojot uzticēšanos iegūto naudu izmantoja pēc saviem ieskatiem.

Uzskata, ka tiesa nav vērtējusi apstākļus, kas norāda uz /pers. F/ subjektīvo pusi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Norāda, ka /pers. F/ liecinājis, ka 2001.gadā uzzinājis, ka persona /pers. N/, iespējamais viņa radinieks, ir miris, no Cote d'Ivoire viņu sameklējis advokāts /vārds/ un teicis, ka viņam ir atklājies mantojums 64 miljonu vērtībā, kurus /pers. N/ ir nopelnījis, strādājot naftas ieguves uzņēmumā. Persona /pers. N/ nav reģistrēta Cote d'Ivoire un Interpola Cote d'Ivoire biroja rīcībā nav informācijas par minētās personas atstātu mantojumu. Nigērijas tiesībsargājošās iestādes konstatējušas, ka dokumenti, ko /pers. F/ uzrādīja cietušajiem, lai tos maldinātu un izdarītu krāpšanu, ir viltoti. Turklāt, liecinieks /pers. P/, kas ir /pers. F/ dēls, liecinājis, ka viņam nav radinieka ar vārdu /pers. N/. /pers. F/ cietušajiem ir norādījis dažādus naudas izmantošanas mērķus (nodevas nomaksa Eiropas fondam, naudas saņemšana no Nigērijas Centrālās bankas, mantojuma lietas kārtošana), cietušajiem norādītā informācija ir bijusi nepatiesa un /pers. F/ ir izmantojis no cietušajiem prettiesiski iegūto naudu pēc saviem ieskatiem.

Prokurore uzskata, ka tiesa nepamatoti vērtējusi 2008.gada 23.septembrī pie notāres noslēgto aizdevuma līgumu un to, ka /pers. C/ 2008.gada 1.decembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniedzis pieteikumu pret parādnieku /pers. F/ par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, kas ar 2008.gada 9.decembra Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas lēmumu apmierināts daļēji, kā pierādījumu tam, ka starp /pers. F/ un /pers. C/ pastāvējušas tikai civiltiesiskas attiecības. Tāpat tiesa nepamatoti vērtējusi 2009.gada 14.jūlijā pie notāres A.Liepnieces noslēgto aizdevuma līgumu kā pierādījumu tam, ka starp /pers. F/ un /pers. E/ pastāvējušas tikai civiltiesiskas attiecības.

Prokurore uzskata, ka /pers. F/ ir izmantojis civiltiesiskus instrumentus – aizdevuma līgumus, lai vairotu uzticību cietušo /pers. C/ un /pers. D/ acīs un lai /pers. F/ darbības izskatītos likumīgas.

Prokurore norāda, ka tiesa sprieduma aprakstošajā daļā prettiesiski iekļāvusi /pers. F/ inkriminēto noziedzīgo nodarījumu par krāpniecisko darbību attiecībā pret /pers. D/ par laimestu Barselonas futbola loterijā, jo 2013.gada 6.decembrī Rīgas tiesas apgabala prokurors pieņēmis lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu šajā daļā.

Cietušie /pers. E/ un /pers. D/ apelācijas sūdzībās lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu, notiesāt /pers. F/ pēc Krimināllikumā 177.panta pirmās un trešās daļas un piedzīt no /pers. F/ pieteiktos zaudējumus.

Cietušie uzskata, ka tiesa nepamatoti secināja, ka /pers. F/ maldināja ārzemju amatpersonas, kuras no sākuma apstiprināja naudas iegūšanu, bet pēc tam sarežģīja līdzekļu pārsūtīšanu /pers. F/. Uzskata, ka tiesa nepamatoti par labu /pers. F/ tulkojusi faktus, kuri liecina par viņa vainas pierādījumiem. Viņuprāt, ir veikti identiski naudas aizņēmumi no vairākiem cietušajiem bez jebkāda mantiska seguma un nodrošinājuma, izmantojot cietušo uzticību /pers. F/, kura pamatota ar vairākiem pazīšanās gadiem un amatiem, kurus toreiz ieņēma /pers. F/; izmantoti viltoti dokumenti, kurus cietušie krāpšanas laikā nevarēja pārbaudīt. /pers. F/ nespēja uzrādīt pamatojošo dokumentu oriģinālus, izvairījās no telefonsarunu izdruku iesniegšanas, lai traucētu iespēju ieraudzīt Āfrikas valstu kodus un pārstāvniecību amatpersonu oficiālo tālruņu numuru sarakstu.

Sūdzības iesniedzēju ieskatā, apstāklis, ka cietušie piekrita noslēgt parādsaistības pie notāriem, liecina par cietušo vēlēšanos aizsargāt savas tiesības situācijā, kad naudas summa pārsniedza vairākus desmitus tūkstošus *euro*.

Cietušais /pers. C/ apelācijas sūdzībā lūdz taisīt /pers. F/ notiesājoš u spriedumu un apmierināt materiālā un morālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu.

Cietušais uzskata, ka pirmstiesas un tiesas izmeklēšanas laikā tika pierādīts, ka /pers. F/ bija nodoms izkrāpt /pers. C/ piederošo naudu 5300 Ls (7541,22 EUR) jau pirms naudas aizņemšanās. Tiesa attaisnojošo spriedumu pamatojusi ar 2008.gada 23.septembrī starp /pers. C/ un /pers. F/ noslēgto Aizdevuma līgumu, ignorējot to, ka krāpšanas nodoms /pers. F/ bija pirms aizdevuma līguma noslēgšanas un aizdevuma līgumu /pers. F/ izmantoja kā

nozieguma izdarīšanas līdzekli. Norāda, ka tiesa neizvērtēja e-sarakstes, dokumentu kopijas, kas bija pievienotas lietai pirmstiesas izmeklēšanas laikā, viltotu dokumentu, kuru /pers. F/ izmantoja krāpšanas darbībās kā attaisnojumu.

Uzskata, ka tiesa nepamatoti secināja, ka ar lietā iesniegtajiem un tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem nav apstiprinājies apsūdzētā mērķis ar izdarītajām darbībām iegūt materiālu labumu un iedzīvoties uz citu rēķina. Cietušie pirmstiesas un tiesas izmeklēšanas laikā konsekventi liecināja, ka /pers. F/, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu iegūstot svešu naudu, labprātīgi neatdeva cietušajiem naudu. Izvērtējot /pers. F/ darbības, ka visu krāpšanas ceļā iegūto naudu viņš izmantoja savām personiskajām vajadzībām, viņam bija tiešs nodoms apkrāpt savus aizdevējus un neatdot tiem naudu.

Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017.gada 18.janvāra spriedumu Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 22.septembra spriedums atcelts un /pers. F/ atzīts par vainīgu un sodīts par četru Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu un Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas 2017.gada 29.septembra lēmumu Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017.gada 18.janvāra spriedums atcelts un lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Rīgas apgabaltiesā.

Izskatot lietu no jauna apelācijas instances tiesā, prokurore Ē.Rudzīte apelācijas protestu uzturēja atbilstoši tajā izklāstītajai motivācijai un lūdza to apmierināt.

Cietušie /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ savas apelācijas sūdzības uzturēja atbilstoši tajās izklāstītajai motivācijai un lūdza tās apmierināt.

Apsūdzētais /pers. F/ un viņa aizstāvis A.Liepiņš prokurores apelācijas protestu un cietušo apelācijas sūdzības par pamatotām neatzina un lūdza noraidīt, atstājot negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu.

Motīvu daļa

Pārbaudījusi lietas materiālus, apsvērusi apelācijas protesta un apelācijas sūdzību motīvus un uzklausījusi procesā iesaistītās personas, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija (turpmāk – tiesas kolēģija) atzīst, ka apelācijas protests un apelācijas sūdzības ir noraidāmas, bet pirmās instances tiesas spriedums atceļams, taisot jaunu attaisnojošu spriedumu, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu.

Kriminālprocesa likuma 511.panta otrā daļa noteic, ka spriedumam jābūt tiesiskam un pamatotam.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 525.panta pirmo daļu attaisnojoša sprieduma aprakstošajā daļā norāda apsūdzības būtību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 526.panta pirmās daļas 1.punktu attaisnojoša sprieduma rezolutīvajā daļā norāda tiesas lēmumu par to, ka apsūdzētais (minot viņa vārdu un uzvārdu) atzīts par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā (minot Krimināllikuma pantu, tā daļu, punktu, kurā paredzēts attiecīgais noziedzīgs nodarījums) un attaisnots.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 512.panta pirmo daļu tiesa, taisot spriedumu, pamatojas uz materiālo un procesuālo tiesību normām.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesas sprieduma aprakstošā daļa ir pretrunā ar sprieduma rezolutīvo daļu.

Pirmās instances sprieduma rezolutīvajā daļā /pers. F/ ir attaisnots par četru Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un viena Krimināllikuma 177.panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu.

Savukārt, sprieduma aprakstošajā daļā norādīti pieci noziedzīgi nodarījumi pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas, par ko apsūdzēts /pers. F/, un viens noziedzīgs nodarījums pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas.

Tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesa sprieduma aprakstošajā daļā nelikumīgi norādījusi uz /pers. F/ apsūdzību pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas par to, ka viņš izdarīja krāpšanu, t.i., svešas mantas iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos un ar viltu, un tieši:

/pers. F/ 2008.gada 24.decembrī, apzinoties, ka no /pers. D/ aizņemto naudu neatdos, vērsās pie /pers. D/ ar lūgumu izsniegt naudas aizdevumu. Lai panāktu piekrišanu naudas aizdošanai, /pers. F/ paziņoja /pers. D/ nepatiesu informāciju, ka nauda vajadzīga, lai viņš varētu aizlidot uz Barselonu un iegūt laimestu Barselonas loterijā 1 miljonu ASV dolāru. /pers. D/ piekrita palīdzēt /pers. F/ saņemt naudu no sava konta Nigērijas Centrālajā Bankā un laika periodā no 2008.gada 24.decembra līdz 2009.gada 22.aprīlim, tiekoties ar /pers. F/ dažādās vietās Rīgā, aizdeva /pers. F/ naudu: 2008.gada 24.decembrī 140 LVL (199,20 EUR); 2009.gada 15.janvārī 120 LVL (170,74 EUR); 2009.gada 25.februārī 160 LVL (227,66 EUR); 2009.gada 6.martā 2000 LVL (2845,74 EUR); 2009.gada 9.martā 200 LVL (284,57 EUR); 2009.gada 18.martā 600 LVL (853,72 EUR); 2009.gada 10.aprīlī 1000 LVL (1422,87 EUR); 2009.gada 22.aprīlī 800 LVL (1138,30 EUR). Tādējādi, /pers. F/ ar viltu un ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos ieguva /pers. D/ piederošo naudu 5020 LVL (7142,82 EUR).

2013.gada 6.decembrī Rīgas tiesas apgabala prokurors S.Berlins pieņēma lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu daļā, ar kuru nolemts izbeigt kriminālprocesu daļā par /pers. F/ krāpniecisko darbību attiecībā pret /pers. D/ par laimestu Barselonas futbola loterijā (2.sējums 98. – 101.lapa).

Lēmumā par krimināllietas nodošanu tiesai minētais noziedzīgais nodarījums nav iekļauts (2.sējums 117. – 119.lapa), par to nav arī uzturēta valsts apsūdzība tiesā (3.sējums 142. – 144.lapa).

Ņemot vērā to, ka apsūdzības būtības apraksts un sprieduma rezolutīvā daļa ir attaisnojoša sprieduma būtiskas sastāvdaļas, kas atspoguļo tiesas atzinumu par noskaidrotajiem apstākļiem un par kādu noziedzīgu nodarījumu apsūdzētais attaisnojams, tad pirmās instances tiesas spriedums, kura rezolutīvā daļa neatbilst spriedumā konstatētajam apsūdzības būtības aprakstam, nevar tikt atzīts par tiesisku un pamatotu Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas izpratnē.

Kā atzīts judikatūrā, pretrunīgs tiesas spriedums nevar tik atzīts par tiesisku un pamatotu Kriminālprocesa likuma 511.panta otrās daļas un 512.panta pirmās daļas izpratnē (*skat., Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2014. gada 22. decembra lēmums lietā Nr. SKK –725/2014, 2016. gada 17.maija lēmums lietā Nr. SKK-318/2016, 2016. gada 14.decembra lēmums lietā Nr. SKK-632/2016*).

Tādējādi tiesas kolēģija konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams, bet lietā taisāms jauns, apsūdzēto attaisnojošs spriedums, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu.

Apsūdzētais /pers. F/ apelācijas instances tiesā uzturēja savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības (4.sējums 105.lapa o.p.).

Pirmās instances tiesā /pers. F/ savu vainu viņam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu izdarīšanā neatzina un liecināja, ka 1963.gadā ieguvis doktora grādu jurisprudencē, pēc kā ticis uzņemts tā laika Padomju starptautisko tiesību asociācijā, kura tika izveidota 1959.gadā, līdz ar to nepārtraukti piedalījies konferencēs, arī dažādās starptautiskās konferencēs, gan Latvijā, gan ārzemēs - Indijā, Belgradā, Vīnē, Amerikas Savienotajās Valstīs, Skandināvijas valstīs. Būdams augsti kvalificēts jurists, kopš 1988.gada universitātē pasniedzis /mācību priekšmets/, /mācību priekšmets/, /mācību priekšmets/, /mācību priekšmets/. Viņu pazina kā labi kvalificētu juristu ne tikai Starptautiskajās publiskajās tiesībās. 1978.gadā Parīzē iepazinies ar savu iespējamo radinieku /pers. N/ zinātnieku apmaiņas kārtībā starp Franciju un Padomju Savienību. Pēc tam, strādājot UNESCO, bibliotēkā saticies ar /pers. N/. /pers. N/ ieteicis viņu, /pers. F/, kā speciālistu starptautisko privāttiesību jautājumos un viņš, /pers. F/, veicis dažādus līgumdarbus. 2001.gadā uzzinājis, ka /pers. N/ kopā ar ģimeni ir gājis bojā aviokatastrofā. Viņu, /pers. F/, uzmeklējis Cote d'Ivoire advokāts /vārds/ un informējis, ka /pers. N/ ir atstājis mantojumu - 64 miljonus dolāru, kurus nopelnījis, strādājot naftas ieguves uzņēmumā. Viņam, /pers. F/, vajadzēja pieteikties mantojuma saņemšanai un bija jākontaktējas ar Cote d'Ivoire Augstākās Civillietu tiesas prezidentu /pers. V/ un /pers. Z/. Cote d'Ivoire Augstākā tiesa izdevusi attiecīgus dokumentus par /pers. N/ nāvi un to, ka citu mantinieku nav un viņš, /pers. F/, var saņemt mantojumu. Advokāts, kas kārtoja mantojuma lietu,

piedāvāja naudu pārskaitīt no Cote d'Ivoire uz Šveices banku un tad uz viņa, /pers. F/, norādīto banku. Taču izrādījās, ka advokāts rīkojās savās interesēs un visu naudu pārskaitīja uz banku ASV, faktiski pārskaitīja sev. Pēc tam Šveices banka prasījusi, vai viņš devis norādījumu par naudas pārskaitījumu uz ASV, uz ko paskaidrojis, ka nē un teicis, lai naudu pārskaita uz Latviju. Taču tā neesot varējis darīt un nauda bija jāpārskaita atpakaļ uz Cote d'Ivoire. Tiesnesis /pers. Z/ lūdzis viņu, /pers. F/, ierasties Cote d'Ivoire parakstīt dokumentus, atvērt bankā kontu, lai naudu pārskaitītu uz šo kontu un pēc tam viņš varētu *online* režīmā rīkoties ar šo naudu pēc saviem ieskatiem. Viņam, /pers. F/, nebija iespējas aizbraukt uz Cote d'Ivoire un tiesnesis piedāvājis viņam nogādāt naudu tuvākajā bankā, kur viņš varētu aizbraukt un to saņemt, taču sākušās dažādas manipulācijas, it kā sūtot naudu uz Londonu muita bija aizturējusi 32,2 miljonus un nauda tika atdota atpakaļ Cote d'Ivoire. Vēlāk viņš uzzinājis, ka advokāts tika atstādināts no mantojuma lietas par mēģinājumu nozagt naudu. Tiesneši un bankas pārstāvji it kā bija paņēmuši naudu sev, un viņam bija iespējams atgūt naudu, tikai iesniedzot civilprasību. Viņam, /pers. F/, nekad nav bijis nodoms izdarīt krāpšanos. Naudas aizdevējiem viņš godīgi pateicis, kādām vajadzībām nauda nepieciešama un viņi paši viņam piedāvājuši aizņemties naudu, jo viņš paskaidrojis, ka no viņa prasa vēl maksājumus par 9 miljoniem Barclays bankā Londonā. Viņam nav zināms, par kādu Eiropas fondu runā /pers. C/. Barclays bankā viss tika nokārtots un naudu varētu dabūt, bet iztrūka vēl kāds dokuments. Paskaidroja, ka viņam nav saglabājušies dokumentu oriģināli, jo tos pēc parakstīšanas nosūtījis atpakaļ naudas saņemšanai. Kamēr viņam bija dokumentu oriģināli, gājis uz Swedbank, Latvijas banku un interesējies, vai tiešām dokumenti ir īsti. Bankā viņam pateikts, ka, ja šie dokumenti ir viltojumi, tad ļoti labi viltojumi. Dokumenti visi bijuši krāsaini, ar zīmogiem, parakstiem, datumiem un citiem nepieciešamajiem rekvizītiem. Viņš vēlējies pārliecināties par dokumentu īstumu un vai nav krāpšanas un viltojumu no Nigērijas puses, un gribējis kontaktēties ar Interpola biroju Latvijā. Iekšlietu ministrijā viņam ieteica /pers. AB/, kurš piedāvāja palīdzību. Norādīja, ka no maksājumiem ir redzams, ka naudu viņš ir pārskaitījis uz Nigēriju. No Nigērijas nauda viņam netika pārskaitīta, bet bankas iepriekšējais prezidents tika atstādināts no amata 2009.gadā par to, ka bija viņu, /pers. F/, apkrāpis, pieprasot nepamatotus maksājumus savām vajadzībām. Paskaidroja, ka ar cilvēkiem no Āfrikas viņš sarakstījies e-pastā, bijušas telefona sarunas ar tiesnesi, ar Šveices bankas vadību, ar Cote d'Ivoire pārstāvi /pers. AC/, tiesnesi /pers. Z/, lai varētu noformēt vīzas un viņš varētu aizbraukt un nokārtot mantojuma saņemšanu. /pers. F/ paskaidroja, ka apzinājies, ka saņems solīto mantojumu. Kad izstāstīja situāciju /pers. AB/, tad /pers. AB/ sarunāja ar /pers. D/ un /pers. E/ par naudas aizdošanu, ieteica arī ar /pers. C/ tikties. Pats neatceras /pers. D/, /pers. E/ un /pers. C/, jo viņi diezgan sen universitātē mācījās. Norādīja, ka nesaprot, kāpēc /pers. C/ ir cietušais, jo viņš bija iesniedzis pret viņu, /pers. F/, prasību civiltiesiskā kārtā, ko tiesa apmierināja un /pers. C/ saņem maksājumus. Turklāt, tad, kad viņš nav varējis naudu atdot, /pers. C/ teicis, ka jāparaksta jauns līgums un summa ir jāpalielina, t.i., jāmaksā procenti par to, ka viņš, /pers. F/, nevarēja atdot parādu termiņā. Norādīja, ka /pers. D/ un /pers. E/ viņam naudu aizdevuši vairākkārt. Uzskata, ka cietušie radīja tādus apstākļus, ka viņš vairs nevarēja strādāt, pelnīt naudu un pakāpeniski atdot parādus. Paskaidroja, ka nauda, ko prasījis cietušajiem, bija paredzēta norādītajiem mērķiem. Neviens viņam nelūdza sūtīt naudu tiesnesim, advokātam, bet gan norādīja personas, kurām naudu ir jāsūta un kuras naudu nodos kur nepieciešams. Nigērijas prezidenta kancelejas vadītāja Odijas kundze devusi norādījumus, kur un kā maksāt. Viņš uzticējies gan prezidentam, gan Senāta priekšsēdētājam, bet līdz šim brīdim naudu tā arī nav saņēmis, taču tic, ka to saņems (3.sējums 108. – 113.lapa, 119. – 124.lapa).

Cietušais/pers. C/ apelācijas instances tiesā uzturēja savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības, papildus norādot, ka saskaņā ar tiesas izdoto izpildu rakstu katru mēnesi no apsūdzētā saņem noteiktu naudas summu (4.sējums 103.lapa).

Pirmās instances tiesā /pers. C/ liecināja, ka 2008.gadā /pers. F/ ar /pers. AB/ starpniecību lūdza aizdot naudu. /pers. F/ viņam teicis, ka nauda nepieciešama, lai samaksātu valsts nodevu Eiropas fondā. Viņš /pers. F/ pazinis kā sabiedrībā cienījamu cilvēku, pasniedzēju universitātē, viņam uzticējies un, aizdodot naudu, nekādus dokumentus nav prasījis. 2008.gada 23.septembrī pie notāra noformēja aizdevuma līgumu par 5300 Ls un /pers. F/ tika nodota nauda. /pers. F/ teicis, ka naudas aizdevums viņam nepieciešams uz nedēļu, t.i., līdz 2008.gada 1.oktobrim. Kad naudas atdošanas termiņš (2008.gada 1.oktobris) bija pagājis, /pers. F/ naudu neatdeva, uz telefona zvaniem neatbildēja. Sarakstījušies ar īsziņām, /pers. F/ rakstījis, ka parādu atdos. /pers. F/ skaidrojis, ka no ārvalstīm gaida lielu naudas summu ienākšanu savā kontā un solīja naudu atmaksāt dažu dienu laikā. Tā kā /pers. F/ naudu neatdeva, viņš, /pers. C/, 2008.gada 1.decembrī iesniedza prasības pieteikumu tiesā bezstrīdus kārtībā par parāda summas un procentu piedziņu, un 2008.gada 9.decembrī no apsūdzētā tika piedzīti 6905,37 Ls (9826,00 *euro*). Saskarsmes laikā ar /pers. F/, iepazinies ar /pers. E/ un /pers. D/, un sapratis, ka notiek krāpnieciskas darbības no /pers. F/ puses. Kopā ar /pers. E/ un /pers. D/ nolēmuši iesniegt policijā iesniegumu par krimināļprocesa uzsākšanu pret /pers. F/, jo saprata, ka naudu citā ceļā atgūt neizdosies. Paskaidroja, ka 2009.gadā un 2010.gadā /pers. F/ vairākas reizes solījis naudu atmaksāt, taču to nav izdarījis (3.sējums 104. – 107.lapa).

Cietušais/pers. D/ apelācijas instances tiesā uzturēja savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības, papildus norādot, ka neko no apsūdzētajam aizdotās naudas nav saņēmis atpakaļ (4.sējums 103.lapa).

Pirmās instances tiesā /pers. D/ liecināja, ka /pers. F/ lūdzis viņam aizdot naudu, ko izmantot, lai pārskaitītu uz Barclays banku, lai no bankas, kur kontā bija 9 miljoni, saņemtu par darbu /nosaukums/. Pēc kāda laika, izrādās, Cote d'Ivoire nomiris brālis /vārds/, kurš atstājis mantojumā 64 miljonus. Sākumā, 2008.gada 19.jūlijā, iedevis /pers. F/ 750,00 Ls, par ko /pers. F/ pats uzrakstīja līgumu. Otrreiz /pers. F/ atbraucis 2008.gada 5.septembrī, prasījis vēl aizdot naudu uz nedēļu. /pers. F/ teicis, ka viņam vajagot naudu, lai aizlidotu uz Londonu un satiktos ar Augstākās tiesas pārstāvi. Viņš, cietušais, aizdevis /pers. F/ vēl 2500 ASV dolārus, par ko /pers. F/ pats izgatavoja, izdrukāja un parakstīja apliecinājumu. /pers. F/ viņam parādījis dažādu dokumentu kopijas, Nigērijas bankas kontu, kurā atradās 21 miljons dolāru. Viņš, cietušais, /pers. F/ pazinis kā cienījumu cilvēku, noticējis viņam un aizdevis naudu vairākkārt, kopā 11 reizes: 5., 8., 9., 10., 11., 14., 18., 22., 24., 27.maijā un 4.jūlijā, aizdevis 550, 700, 420, 800, 600, 400, 1000, 850, 250, 200 un 450 latus. /pers. F/ solījis naudu atdot. Kad /pers. F/ parādu nav atdevis, sapratis, ka ir maldināts (3.sējums 84. – 88.lapa).

Pirmās instances tiesas sēdē 2014.gada 30.septembrī cietušais paskaidroja, ka Aizdevuma līgumā par 120000 EUR aizdevumu /pers. F/, kuru parakstīja /pers. E/, iekļauta arī viņa, /pers. D/, aizdotā naudas summa /pers. F/. Viņš, /pers. D/, bijis klāt Akta parakstīšanas brīdī pie notāra un viens akts tika sagatavots naudas taupības nolūkos. Cietušais piekrita akta tekstam par to, ka līdzēji apzinās, ka tas ir abpusēji izdevīgs (3.sējums 92. – 93.lapa).

Cietušais/pers. E/ apelācijas instances tiesā uzturēja savas pirmās instances tiesā sniegtās liecības, papildus norādot, ka apsūdzētais viņam nav atdevis parādu (4.sējums 103.lapa).

Pirmās instances tiesā /pers. E/ liecināja, ka 2009.gada 5.martā uz kompānijas, kurā viņš strādāja, biroju atnāca /pers. D/ un /pers. F/. /pers. F/ teicis, ka viņam steidzami nepieciešama nauda 12000,00 EUR, lai pabeigtu mantojuma, kas atklājies Āfrikā pēc viņa radinieka /pers. N/ nāves, lietas kārtošanu. Mantojuma summa bijusi 64 miljoni dolāri. Viņš zinājis /pers. F/ kā universitātes pasniedzēju, profesoru un godprātīgu cilvēku, tāpēc uzticējies viņam un nolēmis palīdzēt. 2009.gada 6.martā /pers. F/ kopā ar /pers. D/ atnāca pie viņa ar izdrukātu aizdevuma līgumu, kurā, cita starpā, bija norādīts, ka /pers. F/ apņemas atdot naudu līdz 2009.gada 25.martam. Iedevis /pers. F/ naudu. Pēc dažām dienām /pers. F/ kopā ar /pers. D/ atnāca pie viņa un teica, ka Āfrikā nebija sagatavota kaut kāda izziņa un, lai saņemtu izziņu, nepieciešams pārskaitīt 3000 dolārus. Viņš aizdevis /pers. F/ vēl 3000 dolārus, par ko parakstījās tajā pašā līgumā un pagarināja naudas atdošanas termiņu par nedēļu. /pers. F/ teicis, ka viņam nepieciešams apspriest mantojuma jautājumus Anglijā, uz kurieni atlidos Āfrikas Augstākās tiesas pārstāvis. Tāpēc /pers. F/ aizņēmies no viņa, cietušā, vēl 13000 EUR un aizlidojis uz Londonu. Pēc dažām dienām /pers. F/ teicis, ka nepietiek naudas vai trūkst kādas izziņas, un aizņēmies no viņa, cietušā, vēl 3000,00 Ls. Norādīja, ka nauda /pers. F/ tika nodota birojā, /pers. D/ klātbūtnē. /pers. F/ rādījis kaut kādu dokumentu kopijas. Viņš, cietušais, prasījis parādīt dokumentu

oriģinālus, taču /pers. F/ teicis, ka tie atrodas bankā un viņš tos nevar parādīt. Rezultātā /pers. F/ naudu neatdeva un pazuda uz ilgāku laiku (3.sējums 81. – 84.lapa).

Pirmās instances tiesas sēdē 2014.gada 30.septembrī cietušais paskaidroja, ka Aizdevuma līguma summā 120000 EUR iekļauta arī summa 30623,15 Ls (43572,82 EUR), par kuru ir pieteikta kaitējuma kompensācija šajā kriminālprocesā. Cietušais apstiprināja, ka šāds līgums ir bijis abpusēji izdevīgs (3.sējums 92. – 93.lapa).

No liecinieka /pers. AB/ liecībām pirmās instances tiesā izriet, ka viņš /pers. F/ pazīst no 1980.gada gan kā bijušo kolēģi, gan draugu, uzskatījis viņu par savu audzinātāju. Savukārt, ar /pers. D/ ir pazīstams 20 gadus, /pers. E/ pazīst mazāk, bet /pers. C/ ir bijušais darba kolēģis. Viņam ir zināms par notikušo starp apsūdzēto un cietušajiem. Sākumā neticējis, ka /pers. F/ varētu būt krāpnieks, līdz brīdim, kad /pers. F/ aizņēmās naudu un sāka slēpties. Paskaidroja, ka /pers. F/ ticis piedāvāts pa daļām atmaksāt naudu, taču /pers. F/ uz to nav atsaucies un teicis, lai cietušie gaida, jo viņam esot mantojums Nigērijā, solījis parādus atdot (3.sējums 88. – 89.lapa).

No liecinieka /pers. P/ liecībām pirmās instances tiesā izriet, ka viņam ir zināms par naudas attiecībām starp apsūdzēto, kas ir viņa tēvs, un cietušajiem, un liecinieks izmantoja savas likumā noteiktās tiesības neliecināt pret savu tēvu. Paskaidroja, ka viņš personu /pers. N/ nepazīst (3.sējums 89.lapa).

Lietā iegūtie rakstveida pierādījumi:

/pers. C/ 2010.gada 5.jūlija iesniegums policijai, no kura izriet, ka viņš ir aizdevis naudu /pers. F/, kurš naudu nav atdevis. Lūdz saukt /pers. F/ pie kriminālatbildības pēc Krimināllikuma 177.panta un atzīt viņu, /pers. C/, par cietušo kriminālprocesā (1.sējums 110. – 113.lapa);

2008.gada 23.septembra aizdevuma līgums, no kura izriet, ka /pers. C/ aizdod /pers. F/ naudu – 5300 Ls (1.sējums 131. - 134.lapa);

sarakste ar /pers. F/ elektroniskā veidā, no kuras izriet, ka /pers. F/ ir sarakstījies ar /pers. C/ par aizdotās naudas atmaksu, t.i., 2009.gada 15.februārī /pers. F/ raksta /pers. C/, ka nevarēja norēķināties pagājušajā nedēļā, radušās tehniskas problēmas, kuras tagad ir atrisinātas. Tas nozīmē, ka varēs samaksāt visu parādu līdz 19.februārim ieskaitot. Par kavējumu apsola samaksāt papildus 2000 LVL. Lūdz uzskatīt šo vēstuli par oficiālu dokumentu, kas apliecina viņa saistības attiecībā uz /pers. C/. 2009.gada 31.martā /pers. C/ vēstulē /pers. F/ norāda, ka gaida ātru rīcību, lai tiktu samaksāts parāds. Uz 2009.gada 17.jūlija /pers. C/ vēstuli par to, ka ir ceturtdiena, kad /pers. F/ ir apsolījis sniegt informāciju, /pers. F/ atbild, ka viņam radušās problēmas ar telefonsakariem, atgriezīsies nākamceturtdien, cerams, ka ar labām ziņām par parāda samaksu. 2009.gada 11.augustā /pers. F/ /pers. C/ vēstulē norāda, ka piezvanīs rīt. 2009.gada 21.augustā /pers. F/ raksta, ka nav pazudis, bet gaida naudu, lai varētu norēķināties, tas būs tuvākajās dienās. 2010.gada 25.maijā uz /pers. C/ jautājumu, kad /pers. F/ samaksās parādu, /pers. F/ atbild, ka paredz to izdarīt šo piektdien, tas ir pietiekami droši (1.sējums 65. - 66.lapa, 68. - 69.lapa, 71 . -80.lapa);

2009.gada 19.jūnijā /pers. F/ pārsūtījis /pers. C/ Dr. /pers. AH/ 2009.gada 18.jūnija /pers. F/ adresēto vēstuli par to, ka naudas pārskaitījuma process ir gandrīz pabeigts un pirmā iemaksa būs tikai 3 miljoni ASV dolāri (1.sējums 70., 80.lapa);

/pers. F/ SMS ziņojumi, ko kriminālprocesa materiāliem pievienoja /pers. C/, no kuriem izriet, ka /pers. F/ raksta /pers. C/, ka atgriezīsies Rīgā un atdos parādu (1.sējums 125.lapa);

2008.gada 19.jūlija parādsaistību apliecinājums, no kura izriet, ka /pers. F/ apliecina, ka ir saņēmis no /pers. D/ 750 Ls un apņemas tos atmaksāt līdz 2008.gada 26.jūlijam (1.sējums 31.lapa);

2008.gada 4.oktobra parādsaistību apliecinājums, no kura izriet, ka /pers. F/ apliecina, ka ir saņēmis no /pers. D/ 2500 USD un apņemas to atmaksāt līdz 2008.gada 22.oktobrim (1.sējums 32.lapa);

informācija no Interpola Kotdivuāras biroja par to, ka Kotdivuārā nav reģistrēta persona /pers. N/ un viņu rīcībā nav informācijas par šīs personas atstātu mantojumu (1.sējums 177.lapa);

informācija no Interpola Nigērijas biroja par to, ka Nigērijas tiesībsargājošās iestādes veikušas dokumentu pārbaudi un konstatējušas, ka maksājumu apstiprinājumi ir viltoti un nav īsti (1.sējums 178.lapa);

datu bāzes "Personu datu pārlūks" dati par /pers. N/ (1.sējums 198. - 199.lapa);

aizdevuma līgumi, no kuriem izriet, ka /pers. E/ 2009.gada 6.martā, 2009.gada 18.martā, 2009.gada 23.martā ir aizdevis naudu /pers. F/ – 12000 EUR, 12000 EUR, 3000 ASV dolāri, 3000 Ls (1.sējums 8. - 9.lapa);

aizdevuma saistību apliecinājums, ar kuru /pers. F/ apliecina, ka 2009.gada 6.maijā saņēmis aizdevumu no /pers. E/ 13000 EUR (1.sējums 10.lapa);

Aizdevuma līguma akts, no kura izriet, ka 2009.gada 14.jūlijā /pers. E/ aizdevis /pers. F/ 120000 EUR (1.sējums 11. - 16.lapa);

dokumenti, ko savām liecībām pievienoja /pers. F/, no kuriem izriet, ka /pers. F/ notika sarakste ar Nigērijas Republikas iestādēm par mantojuma lietas un naudas pārskaitījumu kārtošanu, un tieši:

Nigērijas Centrālās bankas 2011.gada 13.septembra Garantijas vēstule ar šādu tekstu: "šī ir, lai garantētu, ka Nigērijas Centrālās bankas Pārvaldnieka birojs norīkos tūlītēji atbrīvot Deviņus miljonus Piecsimt tūkstošus Savienoto valstu dolārus vienīgi profesoram /pers. F/ /adrese/ ar telegrāfa pārskaitījumu. Šo garantiju ir apstiprinājis Nigērijas Centrālās bankas Pilnvarnieku valdes pārvaldnieks /pers. AN/, un šis ir arī, lai atzītu, ka /pers. AO/ kgam ir jāsaņem US dolāri 200,00 no jums (prof. /pers. F/) jūsu komisijas maksas bilance, pirms pārskaitījums tiks pabeigts. Ar šo mēs apliecinām, ka, ja jūs nesaņemat savus līdzekļus 72 stundu laikā pēc US$ 200,00 maksājuma veikšanas /pers. AO/ kgam (Nigērijas Federālās Republikas Senāta Prezidents), šī banka būs atbildīga par visiem izdevumiem, kas jums radušies, ar 25% labumu, un nekādas citas maksas no jums netiks lūgtas." (2.sējums 34. - 35.lapa);

Nigērijas Federālās Republikas prezidijs Prezidenta īpašā padomnieka birojs Ārzemju maksājumu lietās informē /pers. F/ par to, ka pretteroristu apskate, kas bija šķērslis, lai pabeigtu pārskaitījumu, ir atcelta un jaunais Nigērijas prezidents arī atteicies no muitas maksas. Jūsu 9 miljonus piecsimt tūkstošus dolāru maksājums/pārskaitījums ir ticis izdalīts izņemšanai no Lloyds bankas Londonā, sekojot ziņojumam par rupju uzvedību un nelojālu izturēšanos no bankas ierēdņu puses. Jūsu līdzekļi tiks atprasīti atpakaļ uz CBN un jūsu pārskaitījumu turpmāk izpildīs 72 stundu laikā pēc atsaukšanas. Ar šo paziņojam, ka jūs rakstīsiet un sūtīsiet atbildi uz šo e-pastu oficiālu vēstuli "Iesniegums par izņemšanu no jūsu krājumiem no Lloyd bankas Londonā. Un steidzami samaksā izņemšanas komisijas maksu 200 $ par izņemšanu no jūsu līdzekļiem. Jūsu līdzekļi galarezultātā tiks kreditēti uz jūsu bankas kontu SWEDBANK RIGA, LATVIA pēc 72 stundām. Samaksājiet komisijas maksu caur Western Union šodien vai rīt no rīta un sagaidiet savu līdzekļu galīgo pārvedumu savas bankas kontā pēc 3 dienām. Maksā ar vārdu /pers. AV/ un pēc maksāšanas piezvani (2.sējums 36. – 37.lapa);

Nigērijas valsts naftas korporācija saskaņā ar Naftas Resursu Federālo ministriju Līdzekļu pārskaitīšanas atļaujas rīkojuma sertifikātu. Saskaņā ar Nigērijas Federālās valdības izvirzītām vadlīnijām Līgumu piešķiršanai Federālās ministrijas Naftas resursu vadošā padome piešķir Līgumu Degvielas rūpnīcas celtniecībai: prof. /pers. F/, Rīga, Latvija pamatojoties uz attiecīga vienošanās Līguma dokumenta, kurš tika piedāvāts un laikā parakstīts. Līguma priekšmets: Degvielas rūpnīcas celtniecība. Līguma norādes Nr.NNPC/PED/3649/87/LASG/10. Atlīdzības maksa 9 500 000 USD. Līguma slēgšanas gads 2010. Sertifikātu izdevusi Nigērijas valsts Naftas korporācija (2.sējums 38. – 39.lapa);

Nigērijas Federālās Republikas Prezidenta biroja Projektu nodaļa izdevusi Līguma pabeigšanas sertifikātu, kurā norādīts: "Šis ir, lai apliecinātu, ka bizness ar šādu nosaukumu ir izpildīts saziņā ar Federālo valdību, saskaņā ar Nigērijas valsts Naftas korporāciju" saņēmējs /pers. F/. Līguma apraksts:

iekārtas, urbumi un naftas aku cauruļvadu uzturēšana. Līgums Nr.NNPC-PED-1033-2010. Ar šo es apliecinu, ka līgums ir pabeigts 2010.gada 3.novembrī (2.sējums 40. – 41.lapa);

izraksti par pārskaitījumiem, no kuriem izriet, ka /pers. F/ ir veicis naudas pārskaitījumus, izmantojot sistēmu MoneyGram (1.sējums 153. – 155.lapa, 173.lapa);

izraksti par pārskaitījumiem, no kuriem izriet, ka /pers. F/ ir veicis naudas pārskaitījumus, izmantojot sistēmu Western Union (1.sējums 157. - 171.lapa, 172.lapa);

dokumentu kopijas, ko savām liecībām pievienoja /pers. D/, kuras /pers. F/ iedevis /pers. D/, /pers. E/ un /pers. C/, lai saņemtu no viņiem naudas aizdevumus (1.sējums 38. - 64.lapa);

dokumentu kopijas, kas pirmās instances tiesā pievienotas pēc apsūdzētā lūguma:

/pers. F/ e-pasta sarakste ar personu, kas sevi dēvē par Nigērijas Senāta prezidentu /pers. AO/ par 9 500 000 USD naudas līdzekļu pārskaitīšanu /pers. F/;

/pers. F/ e-pasta sarakste ar personu, kas sevi dēvē par Nigērijas Centrālās bankas pārvaldnieku/vārds/, par naudas līdzekļu 21 500 000 USD pārskaitīšanu /pers. F/ no Nigērijas Centrālās bankas;

/pers. F/ e-pasta sarakste ar personu, kas sevi dēvē Cote d'Ivoire Augstākās tiesas galveno tiesnesi /vārds/;

miršanas apliecība, no kuras izriet, ka Mr. /pers. N/ ir miris 2000.gada 1.novembrī Abidjan, Kotdivuāras Republika;

Cote D`Ivoire Tieslietu ministrijas 2008.gada 4.septembra Oficiāla īpašumtiesību maiņas apliecība, kurā norādīts, ka /pers. F/ ar Tieslietu ministrijas BO-CI komisijas lēmumu atbilstoši atzīts par noguldītāja ir inženiera /pers. N/ kā viņa fonda nākamā mantinieka oficiālo īpašumtiesību pārmantotāju. Šī vienošanās ir atzīta par pamatu saņēmējam izdarīt prasības par noguldījuma fondu un tā jāizdara prasības iesniegšanas vietā (3.sējums 26. – 64.lapa).

Tiesas kolēģija, izvērtējot lietā esošo pierādījumu kopumu, atzīst, ka apsūdzētā darbībās nav konstatējams Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā un trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvs un /pers. F/ ir attaisnojams.

Krimināllikuma 1.pants noteic, ka pie krimināatbildības saucama un sodāma tikai tāda persona, kura ir vainīga noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, tas ir, kura ar nodomu (tīši) vai aiz neuzmanības izdarījusi šajā likumā paredzētu nodarījumu, kam ir visas noziedzīgā nodarījuma sastāva pazīmes.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 124.panta otro daļu kriminālprocesā ir pierādāma noziedzīga nodarījuma sastāva esamība vai neesamība, kā arī citi Krimināllikumā un Kriminālprocesa likumā paredzētie apstākļi, kuriem ir nozīme konkrēto krimināltiesisko attiecību taisnīgā noregulējumā.

Noziedzīgā nodarījuma sastāvu, ievērojot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus, raksturo objektīvās un subjektīvās pazīmes un, pastāvot šo pazīmju kopumam, ir pamats konkrētu darbību vai bezdarbību atzīt par noteikta veida noziedzīgu nodarījumu.

Krimināllikuma 177.panta pirmajā daļā ir paredzēta atbildība par svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšanu, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu (krāpšana). Minētā panta trešajā daļā paredzēta kvalificējošā pazīme – liels apmērs.

Ļaunprātīga uzticības izmantošana izpaužas tādējādi, ka vainīgais nolūkā iegūt svešu mantu vai tiesības uz mantu izmanto līguma vai citādas tiesiskās tiesības, kas pamatotas uz savstarpēju uzticēšanos, un tā rezultātā vainīgais cietušā uzticību izmanto pretēji viņa interesēm.

Lai personu sauktu pie atbildības par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, nepieciešams konstatēt visus noziedzīgā nodarījuma sastāva elementus – noziedzīgā nodarījuma objekts, nodarījuma objektīvā puse, nodarījuma subjekts un nodarījuma subjektīvā puse.

Krimināllikuma 177.pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma (krāpšanas) objekts ir cietušā mantiskās intereses.

Objektīvi krāpšana izpaužas kā svešas mantas vai tiesību uz šādu mantu iegūšana, ļaunprātīgi izmantojot uzticēšanos vai ar viltu.

Mantas iegūšana krāpšanas ceļā izpaužas tādējādi, ka vainīgais apmāna cietušo, kura īpašumā vai valdījumā atrodas manta, un apmānītais, būdams maldināts, mantu vai tiesības uz mantu šai personai atdod labprātīgi, uzskatot, ka tā viņam pienākas.

Ļaunprātīga uzticības izmantošana izpaužas tādējādi, ka vainīgais nolūkā iegūt svešu mantu vai tiesības uz mantu izmanto līguma vai citādas tiesiskas attiecības, kas pamatotas uz savstarpēju uzticēšanos un tā rezultātā vainīgais cietušā uzticību izmanto pretēji viņa interesēm (*Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D., Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII – XXV nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 46.lpp.)*.

Saskaņā ar Krimināllikuma 9.panta pirmo un otro daļu noziedzīgs nodarījums atzīstams par izdarītu ar nodomu (tīši), ja persona to izdarījusi ar tiešu vai netiešu nodomu. Noziedzīgs nodarījums atzīstams par izdarītu ar tiešu nodomu, ja persona apzinājusies savas darbības vai bezdarbības kaitīgumu un to apzināti veikusi vai pieļāvusi vai arī apzinājusies savas darbības vai bezdarbības kaitīgumu, paredzējusi nodarījuma kaitīgās sekas un vēlējusies to iestāšanos.

Tiesas kolēģija uzskata, ka lietā nav pierādīts, ka apsūdzētajam noziedzīgais nodoms aizņemties no cietušajiem naudu, iegūt to sev un izmantot pēc saviem ieskatiem radās pirms naudas aizņemšanās vai naudas saņemšanas brīdī.

Apsūdzētais /pers. F/ liecināja, ka viņam nebija nodoma apkrāpt cietušos, viņš pats bijis pārliecināts, ka saņems naudu mantojumā un tādā veidā atdos cietušajiem parādus.

No cietušo liecībām izriet, ka /pers. F/, aizņemoties naudu no viņiem, ir norādījis iemeslus, kādēļ viņam nauda nepieciešama – nodevas samaksa Eiropas fondā, nepieciešams naudas pārskaitījums Barclays bankai, lai saņemtu mantojumā atstāto naudu, kā arī naudu nepieciešams pārskaitīt Nigērijas bankai mantojuma lietas formalitāšu kārtošanai, kā arī rādījis cietušajiem dokumentu kopijas, kas, apsūdzētā ieskatā, apliecināja viņa tiesības un iespējas saņemt mantojumu.

Turklāt, kā paskaidroja paši cietušie pirmās instances tiesā, nebija izšķirošas nozīmes tam, kādam mērķim /pers. F/ naudu prasīja, viņi būtu aizdevuši naudu /pers. F/ jebkādam nolūkam.

Tiesas kolēģijas ieskatā tas jau pēc loģikas izslēdz viltus pazīmi, tādēļ nav nozīmes cietušo nostājas maiņai apelācijas instances tiesā, ka /pers. F/, uzrādot viņiem dažādus dokumentus un minot dažādus iemeslus, esot viņus maldinājis.

Tāpat atzīmējams, ka cietušie jau pirmās instances tiesā atzina, ka, viņuprāt, aizdevuma līgumi ar /pers. F/ slēgti godīgi.

Lietas materiālos atrodas 2008.gada 23.septembrī starp /pers. C/ un /pers. F/ noslēgts Aizdevuma līgums, ko apstiprinājusi zvērināta notāre un kas Notariāta likuma 82.panta izpratnē atzīstams par notariālu aktu, par to, ka Aizdevējs (/pers. C/) ir izsniedzis Aizņēmējam (/pers. F/) skaidrā naudā 5300,00 Ls. Līgumā atrunāti, t.sk., aizdevuma atmaksas termiņš un līgumsoda procenti par aizdevuma atmaksas kavējumu (1.sējums 131. – 133.lapa).

Atbilstoši Notariāta likuma 82.[1] pantam, zvērināts notārs notariālo aktu taisa, apliecinot gribas izteikumu, un notariālajā aktā tiek norādīti tā dalībnieku gribas izteikumi.

2008.gada 23.septembra Aizdevuma līgumā ir norādīts, ka zvērināta notāre ir noskaidrojusi notariālā akta dalībnieku gribu un darījuma noteikumus, skaidri un nepārprotami pierakstījusi personu paziņojumus, iepazīstinājusi notariālā akta dalībniekus ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām. Līguma slēdzēji apstiprinājuši, ka ir sapratuši šī akta saturu, lietoto terminu nozīmi un tas pilnībā atbilst viņu interesēm; ka ir iepazinušies ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām; ka akts atbilst viņu gribai, kas radusies brīvi – bez maldības viltus un spaidiem.

Tādejādi secināms, ka /pers. F/ un /pers. C/ ir parakstījuši Aizdevuma līgumu, izsakot savu gribu nodibināt tieši tādas tiesiskās attiecības, kādas tika nodibinātas, jo apstiprināja, ka notariālais akts atbilst viņu gribai, piekrita šim līgumam un tajā ietvertajiem nosacījumiem. Līgumslēdzēju izvēlētais

nodrošinājuma veids ir viņu izvēle un tas nekādā veidā neliecina par krāpnieciskām darbībām.

Lietā konstatēts, ka /pers. C/ 2008.gada 1.decembrī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā iesniedza pieteikumu pret parādnieku /pers. F/ par saistības bezstrīdus piespiedu izpildīšanu, lūdzot tiesu piedzīt no /pers. F/ aizdevumu 5300 Ls, līgumsodu 1590 Ls un tiesāšanās izdevumus 100 Ls. Ar Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2008.gada 9.decembra lēmumu /pers. C/ pieteikums apmierināts daļēji un nodota bezstrīdus piespiedu izpildei saistība, kas izriet no 2008.gada 23.septembra notariāli apliecināta aizdevuma līguma un no /pers. F/ par labu /pers. C/ piedzīts aizdevuma pamatparāds 5300 Ls, līgumsods 1537 Ls un tiesāšanās izdevumi 68,37 Ls (1.sējums 136. – 138.lapa).

Tiesas kolēģija nekonstatē, ka 2008.gada 23.septembrī noslēdzot Aizdevuma līgumu, /pers. F/ būtu rīkojies ar viltu un ļaunprātīgi izmantojis /pers. C/ uzticēšanos, bet gan starp personām /pers. F/ un /pers. C/ ir noticis civiltiesisks darījums.

Lietas materiālos atrodas 2009.gada 14.jūlijā starp /pers. E/ un /pers. F/ noslēgts Aizdevuma līguma akts, ko apstiprinājusi zvērināta notāre un kas Notariāta likuma 82.panta izpratnē atzīstams par notariālu aktu, par to, ka Aizdevējs (/pers. E/) ir piešķīris Aizņēmējam (/pers. F/) aizdevumu par kopējo summu 120000 EUR. Līgumā atrunāts, t.sk., aizdevuma atmaksas termiņš un līgumsoda procenti par aizdevuma atmaksas kavējumu (1.sējums 11. – 16.lapa).

Notariāli noslēgtā 2009.gada 14.jūlija Aizdevuma līguma aktā ir norādīts, ka zvērināta notāre ir noskaidrojusi notariālā akta dalībnieku gribu un darījuma noteikumus, skaidri un nepārprotami pierakstījusi personu paziņojumus, iepazīstinājusi notariālā akta dalībniekus ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām. Līguma slēdzēji apstiprinājuši, ka ir sapratuši šī akta saturu, lietoto terminu nozīmi un tas pilnībā atbilst viņu interesēm; ka ir iepazinušies ar iespējamām darījuma tiesiskajām sekām; ka akts atbilst viņu gribai, kas radusies brīvi – bez maldības viltus un spaidiem.

Tādejādi secināms, ka /pers. E/ un /pers. F/ ir parakstījuši Aizdevuma līguma aktu, izsakot savu gribu nodibināt tieši tādas tiesiskās attiecības, kādas tika nodibinātas, jo apstiprināja, ka notariālais akts atbilst viņu gribai, piekrita šim līgumam un tajā ietvertajiem nosacījumiem. Līgumslēdzēju izvēlētais nodrošinājuma veids ir viņu izvēle un tas nekādā veidā neliecina par krāpnieciskām darbībām.

Tiesas kolēģija nekonstatē, ka 2009.gada 14.jūlijā noslēdzot Aizdevuma līguma aktu, /pers. F/ būtu rīkojies ar viltu un ļaunprātīgi izmantojis /pers. E/ uzticēšanos.

Cietušais /pers. E/ pirmās instances tiesā liecināja, ka 2009.gada 14.jūlija notariālajā aktā par 120000 EUR aizdevumu /pers. F/ ir iekļautas arī tās summas, kuras norādītas /pers. F/ celtajā apsūdzībā, kā arī piekrita, ka šis līgums bijis izdevīgs abām pusēm.

Cietušais /pers. D/ pirmās instances tiesā liecināja, ka arī viņa /pers. F/ aizdotās naudas summas tika iekļautas šajā aizdevuma līgumā par kopēju summu 120000 EUR, un viņš pats ir piedalījies pie šī līguma sastādīšanas.

Ņemot vērā minēto, tiesas kolēģija nekonstatē, ka apsūdzētais būtu rīkojies ar viltu un ļaunprātīgi izmantojis /pers. E/ un /pers. D/ uzticēšanos, bet gan starp personām /pers. F/, /pers. E/ un /pers. D/ ir noticis civiltiesisks darījums.

Judikatūrā un tiesību doktrīnā atzīts, ka Krimināllikuma 177.pantā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā vainīgās personas subjektīvā attieksme pret nodarījumu izpaužas tieša nodoma veidā – viņš apzinās savu darbību kaitīgumu, paredz zaudējumu nodarīšanu cietušajam un vēlas iedzīvoties no prettiesiski iegūtā mantiskā labuma. Starp pazīmēm, kas raksturo krāpšanu kā noziedzīga nodarījuma subjektu un subjektīvo pusi, jānorāda, ka nodoms prettiesiski iegūt svešu mantu savā valdījumā vainīgajai personai rodas pirms tam, kad manta nonākusi pie šīs personas, vai mantas saņemšanas brīdī, un viltus vai uzticēšanās tiek izmantota kā mantas prettiesiskas iegūšanas veids. Krāpšanas gadījumā svešas mantas saņemšanas brīdī vainīgā persona jau zina, ka saņemto mantu viņš neatgriezīs cietušajam, un tādā veidā izpaužas uzticības ļaunprātīga izmantošana (*Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 29.septembra lēmums lietā Nr. SKK-504/2011; Krastiņš U., Liholaja V., Hamkova D., Krimināllikuma komentāri. Trešā daļa (XVIII – XXV nodaļa). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2016, 46.lpp.)*.

Tādējādi būtiski ir konstatēt, ka apsūdzētajam nodoms iegūt cietušo mantu – naudu radies pirms tās saņemšanas un šo mantu (naudu) viņš ir ieguvis viltus ceļā.

Viltus kā krāpšanas veids raksturīgs ar to, ka persona vai nu paziņo nepatiesas ziņas, vai arī noslēpj faktus, kurus viņai vajadzēja paziņot mantas īpašniekam vai tās valdītājam (*Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2008.gada 4.novembvra lēmums lietā Nr. SKK-405/2008*).

Viltus var izpausties rakstiski, mutiski, var būt ietverts viltotā dokumentā vai arī izpausties šāda viltojuma izmantošanā u.tml.

Tiesas kolēģija, ņemot vērā apsūdzētā liecināto un liecībām pievienotos, šajā spriedumā izklāstītos dokumentus, secina, ka apsūdzētais nekad nav uzskatījis, ka ziņas, kuras viņš paziņo naudas aizdevējiem, ir nepatiesas.

Šiem apstākļiem ticēja gan apsūdzētais, gan cietušie. Turklāt, apsūdzētais pats rosināja cietušos pārbaudīt dokumentu patiesumu pie ekspertiem, lai nav šaubu par šo dokumentu īstumu. Apsūdzētais paskaidroja, ka pats vērsies Latvijas bankas iestādēs interesēties par dokumentu īstumu. No cietušo liecībām 2014.gada 30.septembra tiesas sēdē izriet, ka tika vērsušies bankā pārbaudīt dokumentus (3.sējums 78. – 89.lapa).

Tiesas kolēģija secina, ka apsūdzētais ir maldīgi uzskatījis, ka viņam ir brālis /vārds/, kurš ir miris un atstājis viņam mantojumā naudu, un faktiski pats ir ļaunprātīgi maldināts un no viņa ar viltu izkrāpta nauda. To apstiprina lietas materiālos esošie pierādījumi – e-pasta sarakstes ar personām, kas sevi dēvē par Augstākās tiesas tiesnešiem, Centrālās bankas pārvaldniekiem u.c., regulāri prasot /pers. F/ pārskaitīt naudu, ko /pers. F/ iespēju robežās darījis, kā arī /pers. N/ miršanas apliecība un īpašumtiesību maiņas apliecība.

Tiesībsargājošās iestādes noskaidrojušas, ka /pers. F/ nosūtītie dokumenti par viņam pienākošos mantojumu ir viltoti.

Atbildē no Valsts policijas Galvenās Kriminālpolicijas pārvaldes Starptautiskās sadarbības biroja norādīts, ka no Interpola Kotdivuāras biroja saņemta informācija, ka persona /pers. N/ nav reģistrēts Kotdivuārā un viņu rīcībā nav nekādas informācijas par šīs personas atstāto mantojumu, atbildē no Valsts policijas Starptautiskās sadarbības biroja norādīts, ka maksājumu apstiprinājumi ir viltoti un nav īsti (1.sējums 177., 178.lapa).

Lietā nav strīda, ka dažādie dokumenti, kas izmantoti /pers. F/ apkrāpšanai (1.sējums 38. – 64.lapa, 2.sējums 34. – 43.lapa, 3.sējums 53. – 54.lapa), nesatur patiesas ziņas. Taču krimināllietā nav noskaidrota šo dokumentu izcelsme, nav konstatēts, ka tos būtu izgatavojis (viltojis) pats apsūdzētais vai kāda cita persona viņa uzdevumā. Apsūdzībā nav izteikts šāds apstiprinājums. Tiesas kolēģijas ieskatā dokumentu izcelsmes jautājums, ja netic apsūdzētā liecībām un paskaidrojumiem, ir krimināllietā neatrisināts jautājums, kuru bija jānoskaidro pirmstiesas izmeklēšanas laikā.

Tiesas kolēģija konstatē, ka lietā nav iegūti pierādījumi, ka apsūdzētais vēlējies savā īpašumā iegūt cietušo naudu, krāpjot, un jau pirms naudas saņemšanās apzinoties, ka to neatdos.

Apsūdzētais vienmēr ir liecinājis, ka viņam nav bijis nodoma neizpildīt līgumsaistības un neatdot naudu cietušajiem, jo cerējis saņemt mantojumu un tad nokārtot parādsaistības.

Tiesas izmeklēšanas laikā noskaidrots, ka cietušie uzticējušies tam cilvēkam, kurš pie viņiem atveda /pers. F/, proti, /pers. D/ un /pers. C/ – lieciniekam /pers. AB/, bet /pers. E/ – /pers. D/.

Lietā konstatēts, ka apsūdzētais ir pārskaitījis no cietušajiem saņemto naudu mantojuma lietas kārtošanai, ko apstiprina lietā esošie pārskaitījumi, kas veikti ar Western Union un Money Gram starpniecību (1.sējums 152. – 173.lapa). Minētais liecina par to, ka apsūdzētais ir pārskaitījis naudu it kā mantojuma lietas kārtošanai, pats būdams apkrāpts un maldināts.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav pierādīts fakts, ka apsūdzētais saņēma naudu no cietušajiem ar krāpniecisku nolūku, un nav pierādīts apstāklis, ka nauda netika virzīta tiem mērķiem, kādiem tā tika prasīta.

Tāpat lietā nav konstatējams apsūdzētajam inkriminēto noziedzīgo nodarījumu motīvs – mantkārība, un mērķis – iegūt materiālu labumu vai iedzīvoties uz citas personas rēķina.

Apsūdzētais konsekventi liecinājis, ka nauda viņam bija nepieciešama mantojuma lietas kārtošanai un no cietušajiem saņemto naudu nav paturējis sev, bet gan pārskaitījis, lai segtu izdevumus, kas saistīti ar mantojuma saņemšanu.

Ar lietā iegūtajiem pierādījumiem nav apstiprinājies fakts, ka apsūdzētais ar savām darbībām būtu vēlējies iegūt materiālu labumu un iedzīvoties uz cietušo rēķina.

Tiesas kolēģija nekonstatē Krimināllikuma 177.panta pirmās un trešās daļas kvalificējošo apstākli – svešas mantas prettiesiska iegūšana.

Visiem faktiem, kas norādīti apsūdzībā, jābūt pierādītiem, apsūdzība nevar tikt pamatota ar pieņēmumiem un nepārbaudītiem apsvērumiem.

Tiesas kolēģija konstatē, ka /pers. F/ celtajā apsūdzībā nav norādītas konkrētas darbības, ko krāpjot būtu veicis apsūdzētais.

Apsūdzībā ir norādītas summas, ko cietušie aizdevuši apsūdzētajam, taču visām aizdevuma summām, izņemot cietušo apgalvojumus, nav pierādījumu.

Tiesas kolēģija atzīst, ka lietā esošie pierādījumi apstiprina civiltiesisko darījumu pastāvēšanu starp apsūdzēto un cietušajiem, nevis apsūdzētā krāpnieciskas darbības attiecībā pret cietušajiem, t.i., to, ka apsūdzētā cietušajiem sniegtā informācija apzināti nav patiesa, apsūdzētais rīkojies ar viltu vai izmantojis uzticību, vai ļaunprātīgi rīkojies Krimināllikuma 177.panta izpratnē.

Turklāt, noslēgtie aizdevuma līgumi liecina par pretējo, t.i., apsūdzētais pats ir vēlējies, lai abas puses (aizdevējs un aizņēmējs) ir drošas par noslēgtā līguma izdevīgumu, kā arī par viltus un maldu neesamību darījumu noslēgšanā.

Tiesas kolēģija, izvērtējot pierādījumu kopumu, secina, ka apsūdzētais atzīstams par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā un pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punktu attaisnojams, jo apsūdzētā nodarījumā nav konstatējams Krimināllikuma 177.panta pirmajā un trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu sastāvs, nav pierādīta noziedzīgā nodarījuma objektīvā un subjektīvā puse.

Apsūdzētajam piemērotais drošības līdzeklis – dzīvesvietas maiņas paziņošana atceļams pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 526.panta otro daļu cietušo /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas atstājamas bez izskatīšanas, kas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai Civilprocesa likumā noteiktajā kārtībā.

Tiesas sēdē pēc tiesas norīkojuma tika pieaicināts zvērināts advokāts A.Liepiņš, kuram no valsts budžeta līdzekļiem izmaksāti 139,15 *euro* par veikto darbu juridiskās palīdzības sniegšanā apsūdzētajam. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta trešo daļu procesuālie izdevumi sedzami no valsts līdzekļiem.

Tiesas kolēģija atzīst, ka rīcība ar lietisko pierādījumu, kas norādīts lietisko pierādījumu un dokumentu sarakstā (2.sējums 121.lapa) un glabājas pie krimināllietas materiāliem, izlemjama saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.panta nosacījumiem, un konkrēti: aploksne ar atļauju veikt naudas līdzekļu izmaksu ir iznīcināma pēc sprieduma spēkā stāšanās.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 2.punktu, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

Atcelt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas 2015.gada 22.septembra spriedumu.

/pers. F/, personas kods /personas kods/, atzīt par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā:

pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas (cietušais /pers. C/) un attaisnot;

pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas (cietušais /pers. D/, par summu 1494,02 EUR jeb Ls 1050,00) un attaisnot;

pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas (cietušais /pers. D/, par summu 2144,98 EUR jeb Ls 1507,50) un attaisnot;

pēc Krimināllikuma 177.panta pirmās daļas (cietušais /pers. D/, par summu 8850,26 EUR jeb Ls 6220,00) un attaisnot;

pēc Krimināllikuma 177.panta trešās daļas (cietušais /pers. E/) un attaisnot.

/pers. F/ piemēroto drošības līdzekli – dzīvesvietas maiņas paziņošana pēc sprieduma spēkā stāšanās atcelt.

Cietušo/pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ pieteiktās kaitējuma kompensācijas atstāt bez izskatīšanas.

Procesuālos izdevumus, kas saistīti ar advokāta darbu šajā procesā /pers. F/ aizstāvības īstenošanai, segt no valsts līdzekļiem.

Lietisko pierādījumu - aploksni ar atļauju veikt naudas līdzekļu izmaksu, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, pēc sprieduma spēkā stāšanās - iznīcināt.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamentam 10 dienu laikā Kriminālprocesa likuma 574., 575.pantā paredzētajos gadījumos, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijai.

Pilna sprieduma pieejamības diena - 2018.gada 23.februāris.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Z.Lagzdiņa

Tiesneses I.Logina

L.Šteinerte